

ХРИСТО БОТЕВ
ТУРЦИЯ ЩЕ СЕ НАМЕРИ
МЕЖДУ ТРИ ОГЪНЯ

Част 0 от „Вестник „Знаме““

chitanka.info

Букурещ, 18 януария

От Восточната война насам, т.е. от онова време, когато Турция влезе в прикосновение с европейските държави, това въртоглаво господарство е захванало се повече и повече да се разлага както вътрешно, така и вънкашно и се повече и повече да задава страх и грижи на своите доктори-кредитори. В продължението на това време разваленият стомах на „болният дембелин“ не е можал да смели ни една здрава човеческа храна, мозъкът му не е можал да разбере и да усвои ни една политическа диета; а оние зловещи кървави петна, които са се появявали периодически по кожата на неговият организъм и които днес с още по-голяма ясност са се очертали във въпросът за Зворник и за Сакра, в стремленията на Румъния към пълна самостоятелност, в озлоблението на Черна гора за зверствата при Подгорица и в намеренията на Персия да си отмъсти за сторените ней от турските държавни чапкъни стари и нови обиди — говорят твърде красноречиво, че последният час на Турция е вече настанал и че първата пушка, която ще да пукне на нейните граници — било на север или на юг, на запад или на възток — ще да бъде начало на оная знаменита катастрофа, която ще да очисти Балканският полуостров от старото и гнилото гюбре и която ще да даде място на южнославянската чиста братска и човеческа свобода.

И наистина, като погледа човек с по-внимателно око на онова брожение, което произлазя както в империята на османлиите, така и в животът [на] оние млади елементи, които са повикани от самата природа да хвърлят жребие връз нейните ризи, то тутакси ще да се убеди, че тоя час е тропнал вече на вратата на агите и че с нетърпение чака техният положителен или отрицателен отговор, т.е. отговорът на следующите две думи: война или мир? Разбира се, че в първият случай „болният човек“ ще да покаже, че той се е решил и приготвил да умре доблестно, както въобще е умирал и умира секи безразсъден деспотизъм, а във вторият ще да ни увери, че той желае да си издъхне тихо, спокойно и на ръцете на своите човеколюбиви лекари. Но ако вярваме известията, слуховете и предположенията, с които са пълни в настоящето време стълповете на една доста голяма част от европейската журналистика, то ние трябва да се убедиме, че и лекарите вече виждат, че техният непоправим пациент бере душа и че ако се

продължи още за някое време неговата предсмъртна агония, то от заразителното дъхание на смъртта твърде лесно може да произлезе такава страшна епидемия, която ще да се простре връз организмът даже и на Австрия и която ще да поиска може би много по-големи жертви, нежели оние, които поиска Севастопол или Садова, Солферино или Седан. Но да оставиме известията, слуховете и предположенията настрана и да видиме как стоят работите в нашата обща южнославянска къща и до каква степен тие допират до кожата на нашият народ.

Секи вече знае, че Турция със своята варварска и дерзконадменна постъпка с Черна гора и с другите свои съседни, малки, но силно организирани държави, които тя и досега счита за свои васали, е въоружила против себе си не само своите исторически неприятели, но и своите даже традиционни защитници. Тие ясно вече виждат, че без решението на Восточният въпрос тие са длъжни постоянно да проповядват мир и да лъжат себе си и постоянно да се въоружават и да изнуряват своите сили. И така, ако Европа и да е защитила досега Турция, тоя укор на съвременното човечество, и ако да е проливала своята кръв за някакво си ефимерно политическо равновесие, то тя е правила това по убеждение, че славянските племена на Балканският полуостров не са давали никаква гаранция за самостоятелен политически живот и че нейните банкери и промишленици са извличали голяма материална полза от неспособността на полудивото азиатско племе. Но времената се измениха. Турция достигна до банкрутство и заболя от болестта на своята естествена неподвижност; а славянските племена и Румъния, които се ползуваха едвам с една малка сянка от свобода, в късо време достигнаха до такова завидно положение, щото днес са вече в състояние да решат съдбата на своята силна някога си и надменна притеснителка, пред която е треперил, като-речи, и Запад, и Восток. Днес малката оная страна, която се нарича Черна гора и която в продължението на сичкото свое съществуване е хвъргала камъни връз голата глава на тиранинът, се е решила да хвърли своята ръкавица в очите на граховският херой и да покаже на Сърбия, на Гърция и на Румъния, че правото за тяхното съществуване и бъдъще развитие зависи: 1) от смъртта на Турция, 2) от освобождението на поробените от нея славянски племена и 3) от онзи свещен и лоялен

южнославянски съюз, който би бил в състояние да ги свеже в едно политическо цяло, способно да се удържи против сяко едно насилие или нашествие. Разбира се, че ако Турция повдигне тая тежка ръкавица, т.е. ако не удовлетвори напълно исканията на черногорският народ и предприеме война със своите „вековни приятели“, то славянската хероиня няма да остане сама. Сърбия, която е претърпяла в последното време такова множество дипломатически несполуки и която в това също време е обржужена^[1] от главата до петите, ще да премине Дрина и Тимок и ще да удовлетвори исканията на своят унижен народ; Румъния, която е в състояние да прехвърли повече от 50 хиляди добре обучена войска отвъд Дунавът и която се е убедила вече, че Турция няма да ѝ прости никога претенциите за правото да сключва търговски и политически конвенции с другите държави, ще да придружи своята приятелка Сърбия и ще разедини силите на своята противница; Гърция, на която не е още изстинала кръвта в Кандия и на която правителството не ще да може да се удържи, ако не разшири пределите на държавата си с Епир и с Тесалия, ще не ще, ще да земе живо участие в кървавата операция и, ще не ще, ще да поведе народът си на отмъщение.

И така, Турция ще да се намери между три, а може би и между четири огъня — ако притурим, разбира се, и Персия — и ще да бъде принудена или да премине Босфорът и да се запре в своята първа столнина, или да се бори до крайност и да се затрие съвсем от лицето на земята. Тая е нейната настояща или бъдеща участ, която тя не ще може да отвърне; тие са близките и неминуемите събития, които ще да произлязат пред нашите очи! Да, пред нашите очи и в средата на онзи нещастен и поробен български народ, който има и сила, и средства, и патриотизъм, и случай, за да излезе из своето гнуснаво положение, но който не е имал досега само едни водители, които да му възвестят близката минута на страшният ден и които да го поведат към неговото спасение. Днес тая минута вече настава и ако не ни лъжат симптомите на това, че Черна гора, Сърбия и Румъния са готови вече да решат задачата на Восточният въпрос, то, питаме, каква роля ще да играе нашият народ в тая опера, какво участие трябва да земе в нея нашата емиграция? — Българският народ съставлява главното население на Европейска Турция, следователно неговата роля трябва да бъде

първостепенна; нашата емиграция знае силите и стремленията на народът, следователно тя трябва да го изведе на тоя път.

---

[1] Въръжена. ↑

Издание:

Вестник „Знаме“, I, бр. 6 от 19 януари 1875 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.